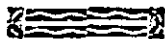

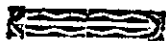
A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 21. Novemberben 1789.

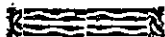
Teletőbb nagy ujságok, a' mi tsatázó Sergeink
között nintsenek; háromszor, 4-szer pedig eggy
dolgot olvasni unalmos; azért a' nevezetesebb tör-
téneteket itten igen rövideden fogom elé adni: —
— „ Orsováról még eddig tsak annyi bizonyost tu-
dunk, hogy *G. Vartensleben* Okt. 24-dikén az *Al-
lion* hegyét, a' honnan *Orsovában* még a' leg-kifsebb
mozdulást-is lehet szemlélni, a' maga hadi-tesztével
meg-szállotta, 2 nagy *Battériát* el-készítettett, és a-
zókat a' *Márs'* rettenetes hangú muskáiival meg-ra-
katta; a' *Várba* egy *Illyriai* seregbéli Kapitányt
Mersits Urat 2 Levéllel bé-küldötte, mely Levelek

közzül az edgyikben a' Várnak fel-adása kérettetik
 vala, a' másikkban pedig a' *Belgrádi* Basának törté-
 nete vala meg-irva. Már azt tudjuk a' Basa mit
 felelt ezen Levélre, t. i. hogy ő a' Várat az utolsó
 tsep vérig nem adja, és parantsolatja-is vagyon a'
 Portától élete veszedelme alatt, hogy a' várat fel-ne
 adja. Ezzel *G. Vartensleben* halgatván; minthogy
 parantsolatja vala, hogy addig edgyet se löjjen,
 mig *Laudon* meg-nem érkezik. Meg-érkezék Okt.
 30-dikán *Laudon*; látja, hogy még más készültek
 nélkül-is szükölködik ezen ostrom; azért nem fo-
 got a' tüzeléshez egynéhány napokig, hanem ke-
 ményebb ostromi eszközök után küldé. Nov. 3-di-
 kán délután lövetni kezdi menydörgösen *Orsovát*,
 és 4-dikben estve szünt-meg ettől. Mig *Laudon* tü-
 zeltetett, addig a' Törökök a' *Kaszamántákba* föld
 alatt való rejtekekbe rejtven magokat, halgattak;
 de mihelyt a' mi tüzünk meg-szünt, ők-is a' leg-ke-
 ményebb tüzeléshez kezdettének; és egy ágyu olly
 tüzeket ad vala a' mi *Tábori fő hadi-szállásunk* fe-
 lé, hogy tsak alig, hogy az *Ujság-Levelekbe* *Nota*
bénét nem okozott; de ezen ágyujokat az *Orsovai-*
aknak egy mi *Pattantjusunk* el-rontván, ennek *B.*
Laudon leg-ottan emlékeztető-arany-pénzt igére. —
 Az *Orsovai* Törököknek ollyan *Kaszamántáik* vagy-
 nak, hogy mig a' 100 fontos bombik nem fognak
 itt szárnyálni, addig ezekben bátorságban láttatnak
 lenni a' Törökök; mert a' földben 4 lábnyira
 vagynak köfal között benn. Ezen vár igen erős;
 a' mind fokok előtt tudva lehet, építtette vala ezt
 egy Német Generál *Doxát* (ki az utolsó Török há-
 ború

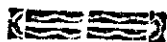

ború alkalmatosságával a' *Niszszában* való *Kapituláció*-
 jáért halálra ítéltetett vala) 1733-dik esztendőben. —
Szent Erzsébet vára az *Allion*-hegyével által-ellen-
 ben fekszik *Servia*-felől, és a' terméltől nagyon
 meg-vagyon erősítve. — Nékünk már vagyon a'
 kezünknel Nov. 7-dikén költ Levél-is az *Allion* he-
 gyéről; de ebben-is tsak azt írják, hogy mi már
 az *Orsovai* házoknak nagyobb részét le-löttük és
 öfzve-égettük; de a' *Törökök* a' *Kaszamántdkban*
 minden sérelem nélkül dohányoznak. Egy *Török*
 tegnap (szól a' tudósító) ki-kiált Rátzúl a' Várból
 a' mi népünköz: „ Szomszédok! mennyetek haza,
 nem kapjátok-meg *Orsovát!* “ Mi pedig hiszszük,
 hogy *Orsova* a' miénk; noha *Laudon*-is meg-val-
 lotta, hogy itt keményebb ellentállásra talált, mind
Belgrádtól reménylette volna; azért már most né-
 mely kemény tüzelő-eszközöket várunk *Belgrádból*
 — Ugyan az *Allion* hegyéről azt írják ezen Levél-
 ben: „ Hogy a' mi *Sergeinknek* közeledésekkel el-
 hagyták, a' *Törökök* *Csernetzet* Oláh-országban, és
 az ott lévő Oláhok magokat a' mi oltalmunk alá
 adták. Már most a' *Lattermann* és *Alvintzi* gyá-
 logjai közzül egy osztály, nem külömben az *Er-
 dődý* és *Wurmzer* Húszárjai *Gládovdig* elé-mozdúl-
 tak. — Az *Anspakh* és *Vürtemberg* Lovas-sergei pe-
 dig mennek *Téli-szállásba*. — Az *Erdélyi* külö-
 nös Levelekből egyebet most nem tudunk, hanem
 hogy mind *H. Kóburg*, mind *H. Hohenlohé* a' ma-
 gok *Sergekkel* Oláh-országban elé-mozdúltak a' *B.*
Laudon parantsolatjára; egy *Kroka* nevű *Arnota*
 Kapitány pedig a' *Mauroyeni* Sergétől hozzánk ál-

tal-állott 100 katonáival edgyütt. — Az Erdélyi Sergeknek elébb mozdulásokban *Laudonnak* ez a fortéllya vagyon, hogy ha *Orsova* alá segítő Török Sereg érkeznék az alatt, ezek a' hátok-megi fognának kerülni. — Grádiskából az iratik, hogy ezen egész vár már alkalmasint ki-tisztittatott, és a' nevezetesebb épületek is helyre-állittattak. A' Komendáns ott lakik, hól a' Török Kapitány hajdon 7 Feleségeit tartya vala őrizet alatt.

A' Felséges Udvari Tudósításokból-is tsak ezeket irhatjuk: „ Okt. 22 dikén elé-mozdúla Obester *Dávidovits* a' maga népével *Lofznitzáig*. Midön közelített vólna ezen helységhez, az itt lévő ellenség leg-ottan *Lippnitza* felé szalada. Ezen szaladás, és éppen az azon órában érkezett Tudósítás, hogy *Lipnitzában* tsak 300 főből áll az ellenség' őrző serge, arra vevé *Dávidovitsot*, hogy sergének egyik részével nyomba követi vala a' szaladó ellenséget, kikre az után egy osztály *Wurmzer* Húszárokkal ottan ottan rá-is ütött. Midön szintén *Lippnitzáig* érkezne, hát annyi az ellenségnek száma, hogy a' maga sergének több részéhez visszsa-térni kéntelenítették. Azonban a' *Lofznitzai* ellenség-is meg-érkezék, kik olly nagy erővel és dühöfsséggel kergetik vala a' mi visszsa-tért Húszárainkot, hogy minke-előtte ez — a' már 4-szegü hadi-sorban álló több sergekhez visszsa-érkezett vólna, egynéhányszor kéntelenítették tsatázni. Az ellenség, mint a' vezett *Oroszlány* olly nagy dühöfsséggel nyomja vala a' mi maraknyi népünket, és olly közel jött ezekhez, hogy a' ágyujokat már fülén fogta vala, midön a

mi Húzfáraink meg-keferedvén minden erejeket öszve-szedék, és olly el-tökélt vitézséggel tsapának az ellenség közé, hogy nem tsak az ágyut menték meg; hanem az ellenség-is hátrálni kezdvén, végre sebess szaladásra kényszerítették; el hagyák még az nap *Lippnitzát* és *Lofznitzát*, és a' *Drinán* olly sebességgel költözének által, hogy sokon közüllök a' vízbe fulladának. — Itt, mind a' két tsatában, el estenek a' miénk közzül 2 Húzfárok, és 25 tön sebet kapának. Az ellenség közzül 102-tő a' tsata piatzon marada, kik között találtatnak 3 Török Vezérek; és igen sok sebeseket vittenek-el magokkal; 9-en a' mi fogságunkba estenek. — Mi itt prédába nyertünk 400 barmot; ezen 3 helységekben. *Lofznitza*, *Lippnitza* és *Lofznitzában* 30 Kőből (mérő) Török-búzá, búzá és zabot, és véghetetlen sok szénát. — Az Obester *Dávidovits* ezen szerentsés tsatája, és Gen. *Csernelnek* az itt lévő sok vizek köző az ellenség úttyának el-állása által ezen egész környék meg-tisztított az ellenségtől, és a' mi népüktől el-foglaltatott. Itt Gen. *Tsernel* és Obester *Dávidovits* által Név-szerint meg-dítsértetnek még tsak a' köz-emberek-is, kik magokat vitézségekkel ki-mutották; kiknek elé-számlálásokra, mint-hogy Levelünk igen keskeny, tsak a' Magyarokat iktatjuk ide. Különösön és név-szerint dítsértetik *Vurmzer* Húzfár Kapitány Gróf *Kollonits*, ugyan itt *Káplár Balog Jqfef*, köz Húzfár *Mólnár János*, és az ágyuzó sereg Májora *Szúhay Urak*; kik közzül edgyik sem fog jutalom nélkül maradni. — Feldm. Lájdinánt *Vallis* Urnak Horváth-országból Novemb.

9. és 10-dikén tett Tudósítása-szerint, az ellenség 7-dikben 12 ágyuval *Prieboinak* fordúlt, és a' mi itt lévő Sántzunkra ütött; de minthogy itt a' mi népünk jó Süveg alatt állott, vizfsza-veretett, és *Xéliádba* vizfsza-térr. — 8 dikban reggel megint megérkezik egy véghetetlen tsorda ellenség, és reggeli 7 órától fogva estvéli 6 óráig meg-nem szünék az ellenségnek tüze, mind az ágyukból gollyóbífsal és Kartáttsal, mind az apróbb fegyverekből a' mi Sántzunkra; de az ellenség ekkor-is a' maga tzélját el-nem érheté; mert a' mi népünk estve-felé szivet kapván magának, az ellenség *Sergének'* bal-szárnyára ki-rohonván a' Sántzból, ezeket vizfsza-térni kényszeríté. — Részünkről el-esett 2 ember és 2 Tábori ló!!! és fő Hadnagy *Mudrovtsits* 19-ed magával, a' *Likai* Seregből, meg-sebesített. A' Törökök közzül 1 el-fogatott; a' több kárát az ellenségnek tsak gondoljuk, a' fok hátra-hagyott kéfékből és pistolyokból, de meg-határozni nem tudjuk. — Ezen már nevezett Vezér Urnak egy későbbi, Nov. 11, 12 és 13-dikán tett Tudósítása-szerint, a' *Boszniában, Isdatsits, Zavali, Szomiszli, Xéliáppa* és *Derigutznál* öfzve-gyült *Sergei* az ellenségnek, minthogy a' bé-ütést a' mi *Sergeinktől* ki-nem nyerheték, a' magok Táborjoknak meg-gyujtása után, *Viháts*-felé a' magok váraikba vizfsza-költöztenek. (**)

Ezen folyó hónapnak 13-dikán ama fő Tiszteletű Székesfejérvári Püspök Ur, ő Felségének való-ságos titkos Tanátsólsa *Selyci Nagy Ignátz* Ur meghalálazék Pesten.

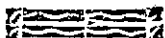
~~XXXXXXXXXX~~

Külső-országai Tudósítások.

Frantzia-ország, „ Itt tsudálatosan kezdett a' belső háborgás, nem tsak a' fő Városban *Párisban*, hanem a' Tartományokban-is tsendefedni, melyből mindenek azt reménylik, hogy ezen már végben ment iztóztató zenebona eggy jó rendelésekkel vi-rágzó Hazát szül valahára. Okt. 28-dikán azt vég-zé a' Nemzeti-gyűlés, hogy a' Klastramos személ-lyeknek a' Szüzefség és a' szegénység mellett vólt kemény esküvések mától fogva egész Frantzia-or-szágban, mind a' Férfiui, mind az Afzfzonyi nemre nézve örökösön el-töröltettek. Nov. 2-dikán azon régtől fogva feun függő kérdés is: „ *Vallyon kiket illett a' Papok jószágai?* meg-határozott, és ke-ményen el-végeztetett, hogy ezen jószágok ezután a' *Státus'* gondvilelése és hatalma alatt léfznek; de úgy, hogy a' Státus a' maga Papjaira és Szegén-nyekre gondot visel. — *Mirabeau* tsudát tseleke-dett; ő azt javasolta a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy minden 21. elztendő Frantzia Hazafinak eskettefsék bé, mint hajdon *Athensban*, és az első elztendő-ben légyen ki-ki *Novitius*, a' más kettőben töltsön próba elztendőt; mely idő alatt kit kit észre lehet venni, ha jó Hazafiu válhatik-é belőlle, 's ha nem tsapattalsék-el; hogy az egész Nemzet között félre vanó gaz-ember ne-találtalsék — egy-sem vólt az egész Nemzeti gyűlésben, ki ezen tanátsára *Mirabeau*nak rá-ne állott volna.

Az A. Belginmi Levelék fokot irnak; de mi rö-videden ez alkalmatósággal tsak azt írjuk, hogy itt tsak úgy van a' dolog, a' mint lehet. A' végin van minden botnak a' butykója, ezen zeneboná-nak-is ott léfzen.

Lengyel-ország, semmi úton módon el-nem a- kar azon tséljától állani, hogy eggy 100. ezerből álló

álló fegyveres Serget állittson talpra, melynek el-
tendei költsége 45 milliomra számláltatik, és 33
milló *fundusnál* még több nem találtajott ezeknek
tartásokra; azért most tellyes igyekezettel azon dol-
goznak, hogy még 12 milliomra tegyenek szert. A'
Lengyel jó katona — 100-ezer Lengyel nagy vizet
fel-zavarhatná !!

Midön már a' *Deres* szinte nyeregben vólna, hogy
a' Kurir alatt ugordják, egy nagy és igen fontos hi
rekkel tellyes Udvari Tudósítás érkezék Rezüinkhöz;
mellyet a' következő *Kurir* fog egészízen magá-
ban foglalni; addig pedig a' dolognak velejéről azt
írjuk belőlle, hogy *Laudonnak* az *Allion* hegye meg-
szállásával nem tsak a' vala tzélja, hogy *Orsovát*
meg-vivja, hanem hogy azon egész környéket zabolán
tartsa. Ezen hegyen lévő Táborból elé-mozdúlván, el-
küld G. *Fábri* egy Hadnagyot *Inertsikot* egy trombitás-
sal, hogy *Gládova* várát kérje-fel; a' Törökök előbb
azt felelték, hogy addig magokat fel-nem adhatják,
mig *Orsova* magát fel-nem adja; mert ezekhez a-
karják magokat az el-menetelre foglalni: erre me-
gint azt izené nekik *Fábri*, hogy ha a' várát leg-
ottan szép-szerint fel-nem adnák, tüzzel és vassal
kezdene az ostromhoz. Erre egy könyörgő Levelet
küldének a' Törökök *Fábrihoz*, hogy adna nekik 3
napokat gondolkozásra; de *Fábri* ezt-is tellyeség-
gel nem adván, az ellenség ezen várát fel-adá olly
fel-tétel alatt, hogy szabadon ki-költözhesék. It
szép prédát és hadi-készületeket nyertünk. — *Glá-
dovának* el-foglalásával a' leg-szebb és még el-nem
pusztított 150 Mező-városokból és falukból álló *Kraj-
na* vidékét meg-nyertük; H. *Hohenlohénak* elől kül-
dött serge Oláh-országban *Krájovát* meg-szállotta, és
Bukoresztnak meg-szállására ezen Hertzeg 6 Batalion
gyalog és 7 olztály lovaságot küldött; ha ez-is
meg-lészen szálva, honnan jön Orsovának segítség?
Jóllehet elsős és terhes az idő, még-is *Laudon*,
Köburg és *Hohenlohé* még meg-nem szünnek táborozni.